

**Vereniging
Nieuw-Guinea
Militairen 1945-1962**

Pag. 7 Ledenbijdrage

Pag. 8 Reünie 2023

**Nieuwsbrief
22^e jaargang nr. 73 - November 2022**

Colofon

De doelstelling van de vereniging Nederlands Nieuw-Guinea militairen 1945-1962 is het bevorderen van de contacten tussen de militairen, die in de periode 1945-1962 in de Nederlandse krijgsmacht hebben gediend in het voormalig Nederlands Nieuw Guinea. Het de ruimste zin van het woord behartigen van de belangen van de militairen en hun families. Het herdenken van hen die gevallen zijn bij de vervulling van hun plicht, evenals van hen die, ten gevolge van ongevallen of ziekten tijdens militaire dienst zijn overleden.

Beschermheer:

Luitenant-generaal C.J.M. de Veer b.d.

Voorheen Inspecteur-generaal der Krijgsmacht en der Veteranen

Adviseur: Kolonel

L. Habraken b.d.

Voorheen directeur van het Veteranen instituut

Ereleden:

A.S. Poortvliet,

H. Willemsen,

A. Dielemans, †

C. Aarts

Leden van Verdienste:

J. Peperkamp, H. Vos, A.J. Bouterse, A. Meurs, J.C. van Gils en E. van Tuij

Bestuur:

M.P. Leijts voorzitter,

J.H. van Hensbergen penningmeester en redactie Nieuwsbrief

C van Vliet organisatie Reünie

Website: www.vnngm.nl

Redactie Nieuwsbrief: J.H. van Hensbergen.

Mail: info@vnngm.nl

Copyright: Tegen overname van artikelen bestaat in principe geen bezwaar, mits hiervoor van tevoren door de redacteur schriftelijk toestemming is verleend en de bron duidelijk in de uitgave wordt vermeld. Geplaatste foto's komen uit privé collecties en zijn als zodanig beschermd. De inhoud geeft niet noodzakelijkerwijs de mening van bestuur/of redactie weer en zij kunnen daarvoor niet aansprakelijk worden gesteld. De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of te redigeren.

**Sluitingsdatum kopij Nieuwsbrief nummer 74:
01 februari 2023**

Van de voorzitter.

Sobats

Ik begon aan dit voorwoord en de gedachten gingen uit naar de gebeurtenissen van het voorbije jaar en kwam tot de ontdekking dat elk jaar hetzelfde is.

Het jaar schiet met grote snelheid voorbij, gaat steeds sneller en naarmate je ouder wordt nog sneller.

Ik weet niet hoe het jullie vergaat maar ik heb het gevoel dat ik te snel oud wordt. Oké, ik weet het dat hoort bij het leven, oud worden bedoel ik.

Belangrijk daarbij is zolang mogelijk gezond te blijven. Dat lukt mij aardig en ik hoop dat dit voor jullie ook geldt. Pas goed op, let op jezelf en je naasten want het virus is nog onder ons, dat is duidelijk.

De laatste berichten dienaangaande zijn niet hoopgevend, steeds meer besmettingen en ziekenhuisopnames.

Het bovenstaande schoot zomaar door mij heen en ik moest het even kwijt.

Dat kan gebeuren als je het voorbij jaar de revue laat passeren om een voorwoord te schrijven voor de nieuwsbrief van november.

Want hoe was het jaar? Prima denk ik. De vereniging had een goed jaar.

Alles kon weer, de bijeenkomsten, vergaderingen en herdenkingen.

We hadden een geweldige tweedaagse reünie in 't Harde, 'n heel druk en gezellig Bevrijdingsdefilé in Wageningen en natuurlijk de viering in Den Haag van de Nationale Veteranen dag. Gezellig heel druk en heel warm alleen de organisatie betreffende het opstellen voor het defilé krijgt van ons een dikke onvoldoende. De leden van onze vereniging, gemiddelde leeftijd 80-82 jaar, moesten opstellen aan de voorzijde van het Malieveld, op het asfalt zonder enige schaduw en hebben daar 1 uur gestaan in de brandende zon terwijl vanuit het park onder de bomen vandaan detachementen aan het defilé begonnen waarvan de leeftijd gemiddeld 40 jaar was. Gezien onze leeftijd horen wij vooraan te lopen en niet achteraan. Het getuigt van weinig respect voor ons. De leden die erbij waren zullen dit beamen.

Zo dat moest ik ook even kwijt.

De jaarlijkse Herdenking in Bronbeek Arnhem van de Papoea Strijders was een druk bezocht. Een Herdenking die op waardige en respectvolle wijze verliep.

De jaarlijkse Indië Herdenking in Roermond was minder druk dan voorgaande jaren maar gezien de leeftijd van onze Indië veteranen is dat begrijpelijk.

De spreker was onze Minister President Mark Rutte. Daarover leest u meer in de nieuwsbrief bij de foto van de gezamenlijk met Vomi en Bond van Wapenbroeders gelegde krans.

Beste sobats ik wens U en Uw naasten een goede gezondheid toe. Straks voor de maand december fijne feestdagen en een vrolijke jaarwisseling toegewenst. Blijf gezond.

Met veteranen groet,
Uw voorzitter Rinus Leijts

Inhoudsopgave

Van het bestuur

pag. 3 t/m 8

Wij gedenken / Welkom aan onze nieuwe leden

pag. 3

Herdenking Papoea strijders

pag. 4 t/m 6

Ledenbijdrage

pag. 7

Uitnodiging Reunie

pag. 8

Excuus / Dagboek Bert van Houten

pag. 9

Verhalen uit ons Nieuw-Guinea verleden

pag. 11 t/m 30

Terugblikken met Mannes Bouwmeester

pag. 11 t/m 14

In het spoor van Ernst Herbert Piena

pag. 15 t/m 19

Terugblikken met Gerrit de Jong

pag. 20 t/m 23

De scooter perikelen van Pierre Quanjel

pag. 24 t/m 26

Herinneringen aan Gerard Lucius.

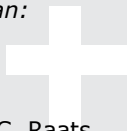
pag. 27 t/m 28

Bladeren

pag. 29 t/m 30

Wij gedenken

Met eerbied en in gepaste stilte brengen we een laatste eresaluut aan:

J.C. Raats	Roosendaal	11 maart 2022
J.W. van den Bosch	Rotterdam	7 juli 2022
E. van de Brand	Lunteren	30 juli 2022
L. Traas	Goes	1 augustus 2022
P.J. Koehoorn	Schoonebeek	13 augustus 2022
H.G.F. Anten	Zeist	4 oktober 2022

Vanaf zijn uitzending in 1952 naar Nederlands Nieuw-Guinea en kort daarna naar Korea heeft het leven van sportinstructeur Jan Nagelkerken in het teken van sport gestaan. Een technische topper in judo.

Deze bijzondere en markante veteraan overleed op 5 juni van dit jaar.

Wij gedenken hem in eerbied.

Een uitgebreid interview geschreven door Ed van Tuijl verscheen in de nieuwsbrief 64 van november 2019

Welkom aan ons nieuwe leden

G.R. van Veen Alkmaar
H. Fooij Maastricht

Herdenking Papoea strijders,

Indrukwekkende bijeenkomst met bijzondere sprekers.

Arnhem – De Herdenking Papoea Strijders die op 1 september 2023 werd gehouden bij het monument op het landgoed Bronbeek, was ook nu weer een indrukwekkende gebeurtenis.

Dankzij de inbreng van twee sprekers werd het ook een herdenking die afweek van de voorgaande edities.

Jim Enters, pelotonscommandant van het derde peloton van het PVK en Folkert Poiesz dienstplichtig Marechaussee van het Detachement Sorong vertelden over hun ervaringen in Nieuw-Guinea.

Met name Enters, die direct betrokken was bij de opleiding van het PVK, vertegenwoordigde in feite de groep Papoea's die jaarlijks wordt herdacht.

Hoewel er geen PVK-strijders sneuvelden, behoorden ook zij tot de Papoea's die ons hielpen bij het opsporen en uitschakelen van infiltranten.

Jim Enters vertelde onder meer dat er bewust gekozen was om soldaten aan te trekken afkomstig uit alle windstreken van Nieuw-Guinea. "Ook uit de Baliem Vallei en de Wisselmeren. Op een dag werd ik naar het vliegveld gestuurd om een groep uit de Wisselmeren op te halen. Toen de Dakota stopte

voor het eenvoudige stationsgebouwtje, de deur opening en het trapje naar buiten werd geklapt, zag ik eerst een peniskoker verschijnen, vervolgens een pijl en boog en toen kwam er een klein mannetje achteraan. Bij het inschrijven bleek hij Mozes Gobai te zijn. Al snel begreep ik dat ik aan hun naam al kon afleiden uit welk gebied van Nieuw-Guinea ze afkomstig waren. Was de naam Mozes of Abraham dan kwamen ze uit het noordelijk zendingsgebied. Als ze Maria Franciscus heetten dan kwamen ze uit het zuidelijke missiegebied", aldus Enters die al snel een bijzondere band met Gobai kreeg. Toen hij voor Mozes een spaarrekening opende wilde de Papoea na de inleg van zijn spaargeld meteen het geld weer opnemen. Toen hij zijn geld had nageteld en het bedrag klopte mocht de man achter het loket zijn spaarcenten opnieuw in het spaarbankboekje noteren en in de safe opbergen. Jim Enters maakte nog eens duidelijk dat zijn mannen zich sneller,

gemakkelijker en geruislozer door de jungle konden voortbewegen. "Terwijl wij westerlingen zo blind als een paard ons in de jungle voortbewogen, ontsnapte er bij hen geen detail in de omgeving aan hun aandacht."

Folkert Poiesz vertelde over de boeiende bootreis met de Waterman in het voorjaar van 1962.

"We gingen via het Panamakanaal. Deden ook Hawaii aan. Op Curaçao waren de meisjes al mooi. Maar op Hawaii waren het echt plaatjes.

Bij het vertrek uit Pearl Harbour stonden vele mooie meisjes ons uit te zwaaien. Je kon een bloemenkrans kopen om die na vertrek in zee te gooien. De legende zegt: als de bloemenkrans weer aanspoelt op Hawaii blijft jouw liefde voor altijd bij jou. Na tien minuten varen ging de scheepshoorn af ten teken dat de kransen in het water gegooid konden worden. Velen deden dat. Ik zag een marinier met zes kransen aan de railing staan. Hij zegt: "Ik ben smoorverliefd. Dus ik neem geen enkel risico."

Poiesz vertelde verder dat zijn standplaats Sorong werd. "Als Marechassees kregen wij een eigen onderkomen in het havengebied. In een voormalig bungalowparkje van vertrokken Amerikaanse oliejongens. Naast onze eigen taken

werkten we al snel samen met de Papoea politie.

Op een nacht in augustus werden we wakker gemaakt door onze Papoea helpers. Gedropte ploppers waren ons tot op dertig meter genaderd. Het was pikkedonker en we voelden ons fors bedreigd. Met onze stenguns en pistolen zochten we dekking en na enige salvo's verdwenen de ploppers in de bush. We waren de Papoea's uiteraard enorm dankbaar."

Na de toespraken volgde de minuut stilte en werden kransen en bloemstukken gelegd. Met het defilé kwam een einde aan de plechtigheid. Een herdenking waar trouwens ruim honderd veteranen aan deelnamen. Meer zelfs dan het jaar daarvoor.

Vereniging Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962
Penningmeester J.H. van Hensbergen
Ravelstraat 4
6815 HB Arnhem
Telefoon 06 53 1995 48
Mail: info@vnngm.nl

LEDENBIJDRAGE 2023

Het bestuur verzoekt u de ledenbijdrage betreffende 2023 over te maken
vóór 31 december 2022

De bijdrage is onveranderd € 16,50
S.v.p. storten op Rekening
NL93 INGB 0000 8824 04
t.n.v. Ver Nieuw-Guinea Militairen

Een lid van onze vereniging met partner, is geen bijdrage verschuldigd voor de reünie 2023 op 19 of 20 april 2023

Prettige feestdagen en goede jaarwisseling gewenst
Bestuur VNGM

UITNODIGING REUNIE 2023

Locatie: Luitenant Kolonel Tonnet kazerne in 't HARDE
Eperweg 141, 8084 HE 't HARDE

**Reunie 2022 woensdag 19 april en
donderdag 20 april 2023**

Toegang voor leden van de Vereniging Nieuw-Guinea Militairen is **dit jaar gratis**

Lees s.v.p. de onderstaande tekst goed door

19 april (woensdag)

zijn in het bijzonder militairen van 6e Bataljon Infanterie welkom

20 april (donderdag)

zijn militairen van alle krijgsmacht onderdelen, die in Nederlands Nieuw-Guinea dienden, welkom

Het bestuur van de vereniging Nieuw-Guinea Militairen heeft besloten dat voor het jaar 2023 geen bijdrage voor de toegang, voor veteraan en een partner of begeleider, wordt gevraagd. De benodigde Financiën putten we uit onze reserve.

Wilt u naar de reünie komen dan dient u zich wel aan te melden.

Voor de toegang tot de kazerne en de inkoop voor de keuken (aantal lunches) dienen we beslist uw naam, adres en mogelijk mailadres te weten.

Hoe kunt u zich aanmelden?

Per Mail:

info@vnngm.nl

of

mailvnngm@gmail.com

Per brief:

Adres VNNGM p/a Jaap van Hensbergen, Ravelstraat 4, 6815 HB Arnhem
Vermeld in deze brief of mail

1. Uw naam, adres, postcode en plaatsnaam
2. Uw komst met of zonder partner of begeleider
3. De dag van uw komst (woensdag 19 april of donderdag 20 april)

Telefonisch aanmelding is helaas niet mogelijk

Inschrijving sluit op 31 maart 2023

U ontvangt geen bevestiging van toegang. Als door onvoorziene omstandigheden de reünie geen doorgang kan vinden krijgt u als u zich hebt ingeschreven bericht.

Als u niet op de lijst van deelnemers voorkomt kan de wacht u de toegang tot de kazerne weigeren. Neem daarom Uw veteranenpas, paspoort of identiteitskaart mee. Meld uw komst beslist voor 31 maart 2023 per mail of brief

Excuus

Van Jo Kneepkens, voorzitter van het bestuur Indië Monument in Roermond ontving onze voorzitter Rinus Leijs een welgemeend excuus.

Een excuus voor het feit dat tijdens de herdenking in de toespraak van premier Rutte uitsluitend werd gesproken over de gebeurtenissen in voormalig Nederlands Indië en de moeilijke omstandigheden waarin de militairen hebben gewerkt en er geen woord werd gerept over de evenzo moeilijke tijd die wij tijdens onze uitzending naar Nederlands Nieuw-Guinea hebben ervaren.

Jo Kneepkens als voorzitter van het bestuur Indië Monument in Roermond vindt dat een grote tekortkoming en beidt daarom aan ons als Nieuw-Guinea veteranen zijn excuus aan. Een excuus dat uiteraard is aanvaard.

Op de foto de krans die door onze vereniging gezamenlijk met VOMI nl en de Bond van Wapenbroeders werd gelegd in Roermond

Dagboek Bert van Houten

Bert van Houten hield in 1962 tijdens de uitzending van het 17e Infanterie bataljon Chassé een dagboek bij.

Elke dag van de uitzending is met vele foto's beschreven.

Het dagboek is gedrukt in een beperkte oplage en verkrijgbaar voor €31 inclusief verzendkosten.

Voor het bestellen van het dagboek kunt u contact opnemen met:

bertvanhouten@kpnmail.nl
telefoon: 06 460 77 420

Alle ECHOS Homes zijn Veteranenontmoetingscentra

ECHOS Homes zijn van oudsher unieke ontmoetingscentra met een gezellige huiskamer, multifunctionele vergader- en ontspanningsfaciliteiten en een prima keuken.

- ★ ECHOS Homes kunnen zowel kleine als grote groepen (ca. 150 personen) accommoderen.
- ★ Met onderstaande contactpersonen kunt u uw wensen bespreken.
- ★ ECHOS Homes hebben de status 'militaire accommodatie'. Wij kunnen al uw activiteiten en evenementen die door Defensie worden gesubsidieerd, direct voor u declareren.

ECHOS Home 'de Schakel' gastvrouw: Marieke Potappel
Leuvenumseweg 68, 3852 AS Ermelo tel. 0341 - 552 830

ECHOS Home 'de Landing' gastheer: David Mammen
Deelenseweg 28, 6816 TS Schaarsbergen tel. 026 - 44 30 487

ECHOS Home 'de Vrijheid' gastheer: Roel Willemsen
Eindhovensewijk 33, 5688 GN Oirschot tel. 040 - 29 04 515

ECHOS Home 'het Baken' gastheer: Han Mennink
Johannes Postweg 5, 7973 JB Darp (Havelte) tel. 0521 - 341 297

ECHOS Home 'het Anker' gastheer: Ad Mulwijik
Toepad 110, 3063 NJ Rotterdam tel. 010 - 24 299 10

ECHOS Home 'de Eendracht' gastheer: Han Mennink
Schapendijkje 8, 1782 TD Den Helder tel. 0223 - 655 066

ECHOS Home 'Baan Zulu' gastheer: Steven Gerritsen
Otterloseweg 12-A, 6732 BS Harskamp tel. 0318 - 453 060

www.echos.nl

“Ik ben er nog één van de Prinses Irene Brigade.”

door Ed van Tuijl

Mannes Bouwmeester gezellig aan tafel tijdens de reünie 2022 in de Tonnet kazerne

Olst – Op de reünie van 2022 die op woensdag 13 en donderdag 14 april in 't Harde werd gehouden, constateerde Jaap van Hensbergen met trots dat er op beide dagen onder de reüniebezoekers een lid aanwezig was met een geboortedatum nog uit de twintiger jaren van de vorige eeuw. De vereniging van Nieuw-Guinea militairen telt vijf leden van die hele oude garde. Mannes Bouwmeester uit Olst is de op een na oudste van deze super oude knarren.

“Tweeënnegentig en ‘n half”, omschrijft hij zijn leeftijd als we met hem een kort interview houden na de algemene ledenvergadering op 19 mei op de bekende locatie in Ermelo.

Hij bezoekt hem voor het eerst. Net trouwens als uw verslaggever die door onze penningmeester naar dit PMT is gelokt om de benoeming tot lid van verdienste mee te mogen maken. Het een zal dus wel met het ander te maken hebben.

Maar nu weer terug naar Mannes. Tweeënnegentig en een half jaar jong. Met de klemtoon op een half.

“Ik heb tien maanden op Biak gezeten. Vandaar dat ik ook Nieuw-Guinea militair ben. Maar feitelijk ben ik natuurlijk een Indië soldaat”, legt hij uit. “Ik ben er nog een van de Prinses Irene Brigade.

Ik moest me in Arnhem melden voor het vervullen van de dienstplicht. Dat was op 3 maart 1949. Diende verder in de Harskamp en op 28 september 1949 moest ik alsnog met de Volendam mee naar Indië. Pech natuurlijk want de soevereiniteitsoverdracht was al bijna een feit. Overigens een enorm boeiende reis van dertig dagen. Via het Suezkanaal met 2400 andere jongens richting Padang. De meest westelijk havenstad op Sumatra. Mijn eerste bestemming was daar het vliegveld Tabing. Drie maanden was ik er gestationeerd. Wat ik deed? Nou voornamelijk heel veel patrouille lopen. Met zo nu en dan best wel de nodige problemen. Dan namen we vijandelijke figuren gevangen die we zo uitgebreid mogelijk moesten ondervragen. Via die verhoren kwamen we er meestal wel achter dat het TNI gasten waren. Het was best wel zwaar dat patrouille lopen door de bush en over de dijkes langs de sawa's. Vaak door de kali waden en er steeds voor zorgen dat je

wapen niet nat werd. Dus altijd je geweer boven je hoofd houden.”

**Mannes in uitgaansteneue
in Padang**

“Daarna”, zo vervolgt hij, “ging ik via Batavia naar Makassar om van daaruit met de Thedens, een KPM boot, richting Nieuw-Guinea te gaan”

We zaten maar vijf dagen op Makassar. Gelukkig niet langer want het eten was op die boot zó slecht dat we zelfs de euvele moed hadden om met een aantal jongens een inbraak in de keuken te plegen. Onvoorstelbaar. Drie jongens van onze groep moesten in Biak zelfs eerst naar het hospitaal.”

Mannes ging nu op weg naar Nieuw-Guinea. Een aantal dagen varen op de Banda zee. Ook niet verkeerd. Hij had zelfs een hut tot zijn beschikking. Maar niet bepaald een luxueus onderkomen. Eerst werden jongens naar Fak Fak gebracht. Toen ging een aantal in Sorong van boord. Daarna Manokwari. En ten slotte naar Biak, de eindbestemming van Bouwmeester. Zoals gemeld voor een verblijf van tien maanden.

“Ik werd nu ingedeeld bij de Genie”, vervolgt hij. “Voor ik in dienst ging was ik werkzaam als timmerman. Dat was bij de legerleiding blijkbaar nog altijd bekend. Want ik werd nu zo’n beetje werkzaam als houtbewerker. Je had op Biak nog tal van die oude Amerikaanse barakken.

Dat was nu het onderkomen van het Nederlandse leger.

**Foto Huisvesting in oude
Amerikaanse barakken.**

Maar die gebouwen verkeerden intussen in een superslechte staat. Daar was altijd wel iets te repareren of nieuw te maken. Ik heb heel wat deuren weer pasklaar of beter gezegd sluitend gemaakt.

Maar ik werd net zo makkelijk ingezet om schepen te lossen. En wat dacht je. Toiletten bouwen hebben we ook gedaan. Maar goed, je deed het zonder al te veel tegensputteren. Ook behoorlijk veel wacht gelopen. Daar wisten ze je altijd wel voor te vinden.

Het leven op Biak was in die tijd nog behoorlijk primitief. Echte drinkwatervoorziening hadden we niet bij die barakken. Overal stonden

van die blauwe tonnen opgesteld waarmee regenwater werd opgevangen. Daaruit dronken we dan.

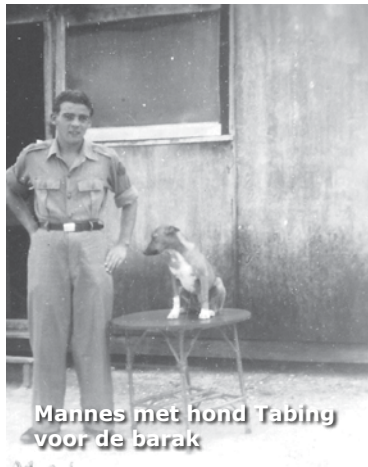
Wat we in onze vrije tijd deden? Nou, eigenlijk hadden we geen vrije tijd.

Ja, je kon een film kijken in de openlucht bioscoop. Die was er in de zestiger

jaren, zo heb ik begrepen, ook nog altijd. Daar zat je op harde krukjes of afgezaagde boomstammen. Dus je nam wel een kussentje mee. De Papoea's die de film ook keken, lagen meestal gewoon op de grond. Echt snappen waarover de film ging deden ze niet. Als er iets komisch gebeurde, begrepen ze het leuke niet. Maar als er iets ernstigs aan de hand was, lagen ze krom van het lachen.

Ach, feitelijk was het best wel een mooie tijd op Biak. Ik had bovendien vanuit Padang een hondje meegenomen. Ik noemde hem Tabing, naar het vliegveld waar ik mijn eerste drie maanden moest dienen. Tijdens een patrouille was hij in een kampong naar me toe komen lopen en niet meer van mijn zijde geweken. Tabing hield me op Biak trouw gezelschap. Een vriend voor het leven. Maar ik wist natuurlijk dat het maar voor hooguit tien maanden was. Toen ik naar een nieuwe bestemming moest, heeft een Papoea, waarvan ik wist dat hij hem goed zou verzorgen, mijn hond onder zijn hoede genomen. Het was een verdrietig afscheid."

Na tien maanden vertrok Bouwmeester vanaf Biak met de boot naar Soerabaja. Weer een mooie zeereis van een aantal dagen. In Soerabaja zou hij zes maanden verblijven.

De soevereiniteitsoverdracht was inmiddels een feit.

"Onze taak was nu voornamelijk de nog niet vertrokken Nederlanders toch min of meer te beschermen. Maar onveilig heb ik mij in Soerabaja nooit gevoeld. We gingen heus wel de stad in. Ook 's avonds."

Na zes maanden Soerabaja zat het er voor onze hoofdpersoon eindelijk op. Hij kon aan repatten gaan denken. Daarvoor moest hij eerst nog met de boot naar Batavia, oftewel Djakarta. Van daaruit volgde het vertrek naar Nederland met het troepentransportschip M.S. Nelly.

Al met al verbleef hij ruim anderhalf jaar in de tropen.

Mannes Bouwmeester: "Maar echt met rust liet het leger me nog niet. Ik moest hier zelfs een paar weken dienen en ze riepen me nog drie keer op

herhaling. Ik heb aardig wat maanden in militaire dienst gezeten. Wat ik na mijn dienstitijd ben gaan doen? Eerst een lange periode in de bouw gewerkt. Alles bij elkaar bij zo'n zestal aannemers. Toen deed zich de gelegenheid voor om bij de NS in dienst te treden. Ik zou er nog dertig jaar actief zijn. Een prachtige baan. Nooit spijt van gehad dat ik daar ben gaan werken," zegt hij tot slot.

We bladeren door twee albums vol foto's van zijn Indië tijd. Zien hem veelvuldig poseren op een van de vele vliegtuigwrakken die Biak aan de oorlog met Japan had overgehouden.

Bij veel foto's borrelt als vanzelf wel een verhaal op dat hij nog even wil vertellen. Maar al te lang kunnen we niet blijven zitten. De reis naar Olst is nog ver.

"Ach, natuurlijk baalde je wel eens als je weer wacht moest lopen. Maar al met al was het toch een prachtige ervaring. Zeker, zoals ik al zei, die tien maanden op Biak. Het heeft me best wel gevormd in mijn latere leven."

Bouwmeester is intussen alweer meer dan dertig jaar met pensioen. Hij en zijn 91-jarige vrouw kregen drie kinderen. Drie zonen. Die zorgden voor een aantal kleinkinderen en intussen ook alweer achterkleinkinderen.

"Ja", zegt hij met een brede grijns, "Dat maak je allemaal mee als je, zoals ik, al 92 bent." "Tweeënnegentig en 'n half, om precies te zijn."

Sterker nog Mannes. Als dit artikel in de Nieuwsbrief nummer 73 wordt gepubliceerd al weer tweeënnegentig en driekwart jaar.

De publicatie van Ed van Beek

door Ed van Tuijl

Rotterdam – Het begon oorspronkelijk in 2018 met een bezoek dat Nieuw-Guinea veteraan Ed van Beek bracht aan de oorlogsgraven op de Rotterdamse begraafplaats Crooswijk. Daar ontdekte hij het graf van de 20-jarige marinier Ernst Piena die op 23 juli 1962 sneuvelde tijdens een vuurgevecht in de omgeving van Merauke.

Zelf kon hij toen nog niet bevroeden dat zijn eerste actie om de oorlogsgravenstichting te benaderen met de vraag of ze het door vorst gehavende graf zouden willen renoveren uiteindelijk zou resulteren in de uitgave van een speciaal samengestelde publicatie over Piena. Dat hij na veel speurwerk in contact zou komen met het enige nog levende familielid van de marinier, zijn jongere zus Louise Rausch – Piena. En dat de dodenherdenking op 4 mei 2022 op het Ereveld van deze begraafplaats voor een belangrijk deel in het teken zou staan van de gesneuvelde marinier.

Kortom, het verhaal van Ed van Beek dat leidde tot zijn publicatie getiteld: 'In het spoor van Ernst Herbert Piena.'

"Ik bezocht met mijn vrouw Ineke in dat jaar op 25 maart het graf van mijn oude moeder (bijna honderd geworden)", zo steekt hij van wal. "Ineens dacht ik aan het ereveld van de begraafplaats. Ik zeg tegen haar: "Ik wil daar toch even gaan kijken." Wat meteen opviel was de gehavende staat van een grafsteen. Ernstig aangetast vanwege vorstschade. Er was een heel stuk uit. Het was de grafsteen van Ernst Piena. Daarop besloot ik om een foto van de steen op te sturen naar de Oorlogsgravenstichting met het verzoek of men tot renovatie over wilde gaan. Kort daarna kreeg ik als reactie dat meteen een nieuwe steen in Italië was besteld. Een paar weken later kregen we een uitnodiging om aanwezig te zijn bij de plaatsing van de nieuwe grafsteen. Echt super zoals die oorlogsgravenstichting dit had opgelost.

Het was jammer genoeg een vreselijk regenachtige dag. Maar verder was het allemaal heel indrukwekkend. Namens de Vereniging Nieuw-Guinea militairen hebben mijn vrouw en ik een bloemstuk gelegd.

Vanaf dat moment voelde ik nog meer een speciale band met deze gesneuvelde militair. Zelf had ik in Fak Fak als telegrafist immers ook patrouille gelopen op zoek naar para-infiltranten. Met andere

Ed van Beek legt namens onze vereniging een krans bij de nieuw geplaatste grafsteen

woorden dit lot had mij ook kunnen overkomen. Maar ik bedacht ook dat er in Rotterdam en omgeving ongetwijfeld familieleden van Ernst zouden kunnen wonen. Die zouden het zeker op prijs stellen om te weten dat het graf van een nieuwe steen was voorzien.

Dus begon ik aan mijn zoektocht.”

Ed die zich meer en meer betrokken voelde tot zijn gesneuvelde stadgenoot besloot om zoveel mogelijk te weten te komen over de omstandigheden die tot zijn dood hadden geleid. Het verhaal achter Ernst Piena. Dat wilde hij schrijven.

Kortom, familieleden opsporen. Dat werd dus een kwestie van telefoonnummers verzamelen van mensen met de naam Piena.

“Maar welke Piena ik ook aan de lijn kreeg. Niemand kende een Ernst Piena die in 1962 in Nieuw-Guinea was gesneuveld. Ik heb heel wat pogingen ondernomen.

Daarnaast bedacht ik dat ik oud-mariniers zou moeten vinden die wellicht iets over het bewuste vuurgevecht zouden kunnen vertellen. Op een gegeven moment heb ik contact opgenomen met de vereniging COM Nederland (Contact Oud- en actief dienende Mariniers). Uiteraard kon ik als 6 IB militair geen lid worden. Maar ik meldde me wel aan als donateur.

Zodoende kwam ik in contact met Kees Wit, de secretaris van deze vereniging. Laat dat nu de man bij uitstek zijn die mij namen kon verstrekken van oud-mariniers die Ernst hadden gekend. Sterker nog, ik kreeg ook namen van jongens die het bewuste vuurgevecht hadden meegemaakt.

Maar wat zeker zo belangrijk was, Kees Wit heeft als hobby genealogie.

Vandaar dat ik ineens contact had met iemand die mij zou kunnen helpen bij mijn zoektocht naar familie van Ernst.”

Ed zocht in eerste instantie in het stadsarchief van Rotterdam. Dat leverde niets op. Maar via een ingediend verzoek bij het Centraal Bureau Genealogie had hij twee serieuze aanknopingspunten.

“Ik had nu twee telefoonnummers van mensen die mij mogelijk verder zouden kunnen helpen. En inderdaad. Een van hen bleek in het bezit van een stamboom inclusief het telefoonnummer van de zus van Ernst. Louise Rausch-Piena.

Je kunt je voorstellen dat zij uiterst verbaasd reageerde toen ik haar belde.

Ze was merkbaar ontroerd toen ik haar vertelde dat ze werd gezocht in verband met dit stukje historie over haar broer die zo jong het leven had gelaten. Louise was toen 12 jaar. Het was trouwens niet de enige tragedie in het gezin Piena. In 1963 overleed haar andere broer op 16-jarige leeftijd.

Eind april 2021 hebben wij Louise en haar man ontmoet. Ze vertelde me dat alle informatie haar herinneringen hadden verrijkt en dat het delen van deze herinneringen zeker helend hadden gewerkt.

Ik kon haar ook telefoonnummers geven van oud-mariniers die in Merauke aan de verschillende patrouilles hadden deelgenomen.”

De zoektocht van Ed bleek voor Kees Wit, maar ook voor het Mariniersmuseum waar hij nu mee in contact kwam, de aanleiding om hem te vragen of hij wellicht een wat uitgebreidere publicatie samen wilde stellen omdat 2022 een herdenkingsjaar zou worden, 60 jaar na dato. Toen al werd gedacht aan

de mogelijkheid om tijdens de jaarlijkse dodenherdenking op 4 mei, dit keer het verhaal van Piena centraal te stellen. Tevens zou het museum over de gesneuvelde marinier een mini-tentoonstelling willen inrichten en een korte documentaire maken waarin zijn maten over hem zouden vertellen. Ed zou in de film uitleggen hoe alles in 2018 was begonnen.

"Maar ja, toen werd het allemaal wat hectisch", herinnert hij zich nog goed.

"Toen had ik immers met een deadline te maken. Samen met de uitgever werden meerdere invalshoeken gezocht om de publicatie zo compleet mogelijk te maken."

Wat dat laatste betreft slaagde hij volledig. Het spoor van Ernst werd gevolgd waardoor de titel (In het spoor van Ernst Herbert Piena) is ontstaan. Het verslag is bijzonder compleet en boeiend. Met onder meer een reactie van Nieuw-Guinea veteraan Leo Hengelbrock die tijdens hetzelfde vuurgevecht gewond raakte.

Hij vertelt dat er op 22 juli al vuurcontact met de infiltranten was geweest. Dat werd beëindigd omdat het te donker werd.

Leo: "Op 23 juli gaan we bij dageraad met een man of 15 op de Unimog naar het gebied waar dat contact de dag ervoor plaatsvond. Op het moment dat we het gebied binnentrokken zagen we op nauwelijks dertig meter afstand para's onze richting op komen. Onmiddellijk brak een vuurgevecht los. Na een tijdje lagen onze maten op linie. De luit, twee maten en ik, bevonden zich achter de linie. Toen hoorden we geroep en geschreeuw voor ons. De luit stuurde korporaal Groeneveld, Ton Jongejan en mij eropaf. Al robbend kwamen we naast Ernst terecht die zichtbaar zwaar geraakt was. Op hetzelfde moment voelde ik een ruk aan mijn been en wist dat het foute boel was. Ik was geraakt door een kogel in mijn rechtersvoet. Na de nodige verzorging van zowel Ernst als mij zijn we snel naar de Unimog gegaan en zo snel als mogelijk terug naar de kazerne gereden. Later vernam ik in de ziekenboeg dat Ernst het niet gehaald had. Dit had veel impact op mij.

Onze alom bekende aalmoezenier, pater Mayntz stond opeens aan mijn bed.

Hij bood aan om mijn familie in kennis te stellen over het feit dat ik gewond was geraakt", aldus Hengelbrock die nog tot 18 oktober op Biak moest blijven voor hij gerepatriëerd werd. Zijn been zat tot aan zijn knie in het gips en was in september twee keer behoorlijk ontstoken geweest. In Holland moest hij nog een tijd revalideren in Leiden.

In zijn publicatie besteedt Ed ook aandacht aan de bij de oud-mariniers zo bekende aalmoezenier Joep Mayntz die in een brief schrijft dat Ernst Piena in zijn armen is gestorven.

"Hij stierf letterlijk onder mijn handen. Ik heb hem de ogen dichtgedrukt."

Over het sneuvelen, vertelt Leo verder nog dat tijdens de terugtocht Ernst aan hem vroeg: "Wil je mijn hand vasthouden".

Chauffeur Frans van Drunen: "Ik heb mijn opgerolde jasje onder het hoofd van Ernst gelegd zodat hij er wat meer comfortabel bij lag."

Jaap Krikke: "Bij aankomst in de kazerne sprak Ernst nog tot zij commandant:

"Luit, je neemt het me toch niet kwalijk."

Typerend voor het karakter van deze bescheiden Rotterdammer.

Ed van Beek overhandigt het boek over Ernst Herbert Piena, aan zijn zus Louise Piena

“De herdenking op 4 mei zullen we niet licht vergeten”, zo pakken Ed en Ineke het verhaal weer op.

Herdenking 4 mei 2022 v.l.n.r. Ineke en Ed van Beek, Louise Piena, burgemeester Aboutaleb, Adriëtte en Frans van Drunen

Ed: “Een groot aantal genodigden verscheen in het mariniersmuseum waar mijn publicatie ceremonieel zou worden gepresenteerd. Er werden meerdere toespraken gehouden. Door mijzelf maar ook door de directeur van het museum en Brigade-generaal der Mariniers J. Hut en de vicevoorzitter van het COM die hun Coin aan mij overhandigde als blijk van waardering wegens bijzondere verdienste. Het vertonen van de film was voor een aantal van ons zeer emotioneel. Voor wie de film alsnog wil zien. Op You Tube de naam Ernst Piena intikken en je kunt de film bekijken. Een bijzonder moment vond ik uiteraard het ogenblik dat ik mijn publicatie aan Louise Piena mocht overhandigen. Hiervoor en opdat recht zou worden gedaan aan de in Nieuw-Guinea omgekomen militairen in deze vergeten oorlog, had ik het tenslotte allemaal gedaan. Na de lunch vertrokken we met een door de Marinierskazerne geregelde luxe touringcar van het MvD naar begraafplaats Crooswijk. Daar

vond de 4-mei dodenherdenkingsplechtigheid plaats waarbij burgemeester Aboutaleb in zijn speech aandacht besteedde aan Ernst Piena. Na afloop heb ik mijn publicatie persoonlijk aan hem mogen overhandigen.”

Ineke: “In het echt net zo’n betrouwbare en vriendelijke man zoals hij op de televisie overkomt.”

“Louise en oud-marinier John Boon, drager van het bronzen kruis, hebben namens het museum gezamenlijk een groot bloemstuk gelegd”, besluit Ed zijn verhaal.

Aan het eind van ons interview pakt hij zijn dossier over Ernst Piena er nog even bij. Een zeker twintig centimeter dikke stapel brieven en mails. Daar zijn twee ordners mee te vullen. Het typeert het doorzettingsvermogen en vasthoudendheid waarmee hij zich op dit project stortte. Nooit van plan om op te geven als er weer eens wat tegenzat. Alleen in de eindfase werd het nog even superspannend toen de publicatie pas twee dagen voor de vierde mei bij de drukkerij kon worden opgehaald.

“We hebben samen aan dit project gewerkt voor het beste resultaat. En ja, er zijn heel wat uren aan besteed. Maar het heeft ook veel opgeleverd. Dat geeft toch een groot gevoel van voldoening en dankbaarheid. Zo ook het feit dat nu op het vernieuwde gedenkbord bij de ingang van het ereveld de naam van Ernst vermeldt staat. Resultaat van lobbyen bij de OGS.”

“Trouwens in een driedelige serie over Nieuw-Guinea 1962 waaraan een documentairemaker momenteel werkt, en waarvoor wij in februari zijn geïnterviewd, zal ook aandacht worden besteed aan het sneuvelen van Ernst Piena. “Opdat wij niet vergeten”.

Voor wie de publicatie over Ernst Piena in zijn bezit wil krijgen. Men kan het boekwerk bestellen bij het mariniersmuseum. Tel. 010 4129600

“Ik zou de foerier opvolgen. Maar die man ging helemaal niet weg.”

door Ed van Tuijl

Schoonhoven - Gerrit de Jong was een van de laatste militairen die nog als zogenaamde burgerpassagier naar Nieuw-Guinea vertrok. Dus in het nette pak. De wereld mocht immers niet weten dat de KLM op de route Amsterdam Biak zich bezighield met troepentransporten. “Ik vloog op 22 juli 1962 via de Noord route, dus via Alaska en Japan naar Nieuw-Guinea”, vertelt hij. “Ik was in de veronderstelling dat ik daar als foerier een aantal maanden dienst zou doen. Maar toen ik de foerier van Kaimana opgewekt vertelde dat ik hem kwam opvolgen antwoordde die met een brede smile: “Nou mooi niet. Ik ga namelijk helemaal niet weg. Dus ze zullen voor jou een andere baan moeten verzinnen.”

Dat was een tegenvaller voor de Schoonhovenaar die zich voor het vervullen van zijn militaire dienstplicht moest melden in de Frederik Hendrik kazerne in Vught.

Na de basis begon ik aan een opleiding tot Intendance Onderofficier. Met andere woorden. De opleiding tot foerier. Na een aantal maanden vervolgopleiding in Amsterdam mocht ik mezelf sergeant noemen. Van onze groep moesten er twee uitgezonden worden. Een naar Suriname en een naar Nieuw-Guinea. Die laatste dat werd ik. Uiteraard wist je dat er inmiddels aardig wat infiltranten geland waren. Maar eerlijk gezegd hield ik me daar niet zo mee bezig. Dus het was ook niet zo dat ik bibberend van angst naar de Oost vertrok.

Trouwens, ik kreeg in Oirschot ook nog afsluitend mijn tropenopleiding. Dus ik was volledig geprepareerd voor een langdurig verblijf onder de warme zon.

Veel kaartleesoefeningen op de Oirschotse Hei. Veel nasi en bami eten. En over het kazerneterrein klonk, zeker om ons aan de tropen te laten wennen, dagelijks het repertoire van de Kilima Hawaiians. Prachtig om naar te luisteren. Daar niet van."

Uiteindelijk stapt Gerrit de Jong op 22 juli 1962 op het vliegtuig naar zijn toekomstige militaire

bestemming.

"Op Biak was ik meteen al sergeant van de week. Daarna ging het richting eindbestemming Kaimana.

Hoewel je in Kaimana ook een onderkomen in een bivak of op de strip kon krijgen werd ik gelukkig gewoon op de kazerne gehuisvest. Op de strip had de foerier zijn bedoening. Dus daar had ik al aan hem kenbaar gemaakt dat ik dacht de nieuwe foerier te zijn. Maar hij maakte me meteen duidelijk dat dit toch een groot misverstand moest zijn. Hij was namelijk nog lang niet van plan om te gaan repatten.

Ik werd feitelijk een beetje overbodig. Ze moesten nog wat bedenken.

Uiteindelijk werd ik geplaatst bij groot majoor Zabel en adjudant Vermeer. Dat waren de twee waarmee ik moest samenwerken. De sectie bevoorrading. In de breedste zin van het woord.

Ik had het vanaf het begin al best naar mijn zin. Ik had een eigen kamer. En als ongetrouwd dienstplichtig sergeant verdiende ik 456 gulden per maand. Ik maakte al vrij snel kennis met het gezin Ladjalia. Dat werd mijn koffieadresje, zeg maar. Ladjalia zelf was, volgens mij, een Indo. Zijn vrouw had meer weg van een Papoeavrouw. Met dit echtpaar en hun kinderen ondernam ik ook van alles. Later, in mijn burgerleven, heb ik vaak overwogen om een poging te wagen, weer in contact te komen met deze mensen. Maar het is er nooit van gekomen.

Naast mijn werk op het gebied van bevoorrading wisten ze mij altijd heel makkelijk te vinden voor het militaire werk. Sergeant van de Week en Wachtkommandant. Maar op zich had ik daar wel vrede mee. En ja, ik kreeg ook wel eens mot met een van de mannen. Maar ik bedacht altijd ludieke straffen. Ik liet ze dan bijvoorbeeld voor straf tien snelle rondjes lopen om een kwartje dat ik op de grond legde. Leken ze op slag stomdronken.

Trouwens, over dronken zijn gesproken. Iets wat me altijd is bijgebleven, is het feit dat die beroepsofficieren en onderofficieren, altijd wel in waren voor een feestje. Met uiteraard de nodige flesjes bier."

Gerrit is, voor hij in dienst moet, een knaap die graag aan atletiek doet. Toen er in zijn woonplaats nog geen vereniging was, richtte hij met een man of

zeventig zijn eigen atletiekclub op. Kogelstoten, speerwerpen, dat soort werk.

Ook in Kaimana houdt hij zich met deze sport bezig. Hij is een verwoed speerwerper. Leert ook anderen hoe je zo'n speer zo ver mogelijk kunt gooien. "Ach, Kaimana," zegt hij half in gedachten verzonken. "Het was amper een dorp. Een paar winkels, en dat was het. Weinig te beleven. O ja, je kon er bij een Hollander, Cas heette die man, een foto laten maken. Voor een spectaculaire plaat had hij zelfs een slang die je dan om je nek kon hangen. Uiteraard heb ik zo'n foto laten maken.

Dat was mijn meest avontuurlijke belevenis. Want nee, ik heb nooit een schot gelost en ben nooit een dag op patrouille geweest. Vandaar dat ik stomverbaasd was toen ik mijn Nieuw-Guinea kruis ontving. Met ster en de gesp met het jaartal 1962. Volgens mij kreeg je dat alleen als je direct of indirect met vuurcontacten te maken had gehad. Geen idee wie me op een zodanige manier heeft voorgedragen dat dit misverstand kon ontstaan. Ik heb me er uiteraard niet echt druk om gemaakt."

Gerrit gaat uiteindelijk terug met de boot. De Seven Seas. Via Singapore, Djibouti waar hij straatarm en stinkend rijk zag en het Suezkanaal. "Daarna moest op de boot het eerste grijs worden aangemeten. De tropenkleding uit en de Hollandse militaire kleding aan. Weer in het warme groen. Ik werd bij die werkzaamheden volop ingeschakeld. Maten opnemen en noteren. Dat soort zaken. Ik moest, eenmaal terug, dus gewoon de militaire dienst weer voortzetten. Alles bij elkaar heb ik op een paar dagen na, zo'n 24 maanden gediend. Zelfs nog een week of twee op herhaling in Harskamp."

Gerrit is tijdens zijn maatschappelijk loopbaan actief als administratief medewerker. Met name bij het bedrijf International Factors Nederland werkte hij ruim 38 jaar. Daar ging hij op zijn zestigste met vervroegd pensioen.

Bij zijn eerste baas kreeg hij verkering met de dochter van de directeur. Maar het hield geen stand. Aanleiding voor hem om er in zijn hele verdere leven maar niet meer aan te beginnen.

Hoewel, het moet gezegd, na 21 jaar klikte het weer tussen die twee. Sindsdien wordt er regelmatig een kop koffie of thee met elkaar gedronken.

Hij hield zich op sportief gebied intensief bezig met het snelwandelen.

Hij is lid van de Nederlandse Centurion

vereniging. Een wereldwijde club officieel bekend als Brotherhood of Centurion. Hij draagt zijn Centurionnummer 456 met trots.

“Vandaar dat ik nog zo goed weet dat ik in Kaimana 456 gulden per maand verdiende. Dat getal heeft voor mij een speciale betekenis.”

Dit laatste kunnen we begrijpen. Voorwaarde om binnen die groep opgenomen te worden is immers dat je 100 mijl binnen 24 uur moet kunnen overbruggen. Dan praat je wel over 160 kilometer.

“Ik heb nog altijd het Nederlands record met een deelname van 27 wedstrijden. Gelopen over de hele wereld. Zelfs in Nieuw-Zeeland, Australië en Amerika. Mijn voormalige vriendin vergezelde mij op veel van die wereldreizen als ik in een land Centurion wilde worden. Maar ik geef toe. Ik ben ook zes keer uitgevallen.

Verder ben ik twintig jaar actief geweest als voorzitter van de afdeling Nederland. Maar daar komt nu een einde aan.”

Met name de plaatselijke atletiekvereniging Avantri speelde een grote rol in zijn leven. Hij was actief als secretaris, trainer, penningmeester en voorzitter. “En tijdens het 50-jarig bestaan van Avantri werd ik verrast met de benoeming tot lid in de Orde van Oranje-Nassau. De burgemeester kwam de medaille uitreiken.

Ik legde een computerbestand aan van de prestaties van alle Avantri wedstrijden.

En de prestaties snelwandelen van 50 kilometer en meer werden door mij verzameld en ingevoerd in de computer. Bij tijd en wijle stuur ik een deelnemer zijn of haar prestaties toe. Daarop krijg ik via de mail vaak leuke reacties terug.

Tegenwoordig volg ik de atletiekvereniging nog vanaf de zijlijn. Het is mooi geweest. Tachtig jaar jong. Tijd om af te bouwen.”

Gerrit hield in Kaimana een dagboek bij

De scooter perikelen van Pierre Quanjel

Zo half oktober 1961 kwam ik van Biak in een Dakota in Merauke aan. Aan boord ook Henk Kleine. We waren samen vertrokken van Schiphol met een DC-8 en na een vliegreis met nogal wat problemen kwamen we uiteindelijk in Merauke terecht. Later werd Henk brenschutter bij mij in de groep.

Toen we in Merauke arriveerden was het daar nog rustig, van spanningen was nog weinig te merken. Er was voldoende tijd voor ontspanning en alles ging in een gezapig tempo. Tenminste meestal! De dienstplichtig sergeant Potasse, waarschijnlijk zullen een aantal mensen hem nog herinneren, had een scooter die hij van sergeant Booi had gekocht. Een kanariegeel ding.

Toen hij vertrok naar Nederland heb ik dat ding van hem gekocht. Een Lambretta, een oud afgeleefd beestje maar hij reed nog wel. ALHOEWEL! Er mankeerde van alles aan. De knalpijp hing met een draad vast en op de onmogelijkste momenten sloeg de motor af. De verlichting was niet al te best dus als ik s 'avonds op pad ging had ik altijd de zaklamp bij me. Die hing ik dan aanstuur. Achterlicht was niet zo belangrijk en een rijbewijs had ik in het

begin ook niet. Er was toen een beroepssergeant 1 geloof ik, maar ik weet het niet meer, die weleens rijles gaf. Via hem heb ik toen bij de politie een rij test gedaan. Rondje over het terrein en klaar was kees.

Op een avond kwam ik erg laat de kazerne oprijden. De wachtcommandant waarschuwde me al, "*doe een beetje rustig anders maak je de hele kazerne wakker*" Natuurlijk doe ik zo voorzichtig mogelijk, ik wilde de officier van piket niet alarmeren. Precies voor de barak van het 1^e en 2^e peloton, liet de draad van de knalpijp los en deze viel eronder uit. Een enorm kabaal brak los en hoewel ik snel de contactsleutel had omgedraaid, was het kwaad al geschied. Uit verschillende kamers hoorde ik luidruchtig vloeken. Gelukkig liep alles met een sisser af en mogelijk is er nog iemand die zich dit voorval kan herinneren. Opeen andere keer had ik een biertje gedronken in het Shell hotel en was op weg naar de kazerne toen op de Moppaweg de motor weer eens afsloeg. Op de Kickstarter trappen, rennen als een gek maar het ding was niet opgang te krijgen. Onderweg lopend naar de kazerne stopt een jeep naast me. Kapitein Snoeck " wat is er aan de hand met dat ding "Ik vertelde het hem en hij zei "ik zal een chauffeur met een web sturen om je op te halen. Enne, ik hoop dat je niet meer zo'n herrie maakt midden in de nacht"

Op het moment van het net beschreven nachtelijk voorval was 1e Luitenant de Leeuw, Officier was Piket. Via de wachtcommandant had hij ervan gehoord en de Kapitein erover geïnformeerd.

Eens was ik gaan zwemmen bij het strand in de buurt van het Decca station. Zwemmen kon alleen bij afgaand tij want dan had je weinig last van kwallen en stond er toch voldoende water om te zwemmen. Toen ik weer naar de kazerne wilde gaan bleek dat ik een lekke voorband had. "Wat nu" Een mobiele telefoon hadden we toen nog niet. Maar aan dat strand in de buurt van Lampuh Satu was dus ook een zendstation van Decca. Een Australische zender en daar ben ik naar toe gegaan. Gelukkig was daar iemand aan wie

ik in mijn gebrekkig Maleis en Engels kon vertellen van mijn leuke voorband. Met een soort landrover heeft hij me met mijn scooter toen naar de kazerne gebracht. Maar tot overmaat van ramp zat zijn witte overhemd vol met olie en vetvlekken. Maar omdat het toch een diensthemd was hij zo royaal dat ik de schade niet hoefde te vergoeden. Een tijdje later sprak Kapitein Snoeck me hierover aan. De man bleek vaker bij hem thuis te komen en had het hem verteld. Kapitein Snoeck zei erover " jij wordt zo langzamerhand een bekend figuur in Merauke en omgeving"

Met sergeant Kloet. Mijn kamergenoot, ging ik weleens naar de veeteelt en daar kregen we paardjes om mee te rijden. De beheerder heette mijnheer Willems en zover ik me kan herinneren was hij Nederlander. Na het rijden mochten we dan onder toezicht van één van zijn knechten de dieren droogwrijven en borstelen.

Toen de situatie begon te verslechteren moesten de burgers terug naar Nederland. Dus ook de heer Willems. Hij was alleen en had een grote container en bood mij aan om de scooter mee naar Nederland te nemen. Hij zou tijdelijk naar Arnhem gaan ergens op de Hommelseweg. Na een paar maanden heb ik hem bezocht want eerlijk gezegd ik vertrouwde het niet helemaal. Maar helemaal onterecht. Na mijn terugkeer heeft het meer als een half jaar geduurd voor ik mijn scooter eindelijk terugkreeg, omdat zijn container bijna een half jaar op de kade van Singapore stond. De scooter heb ik opgeknapt en er hier nog jaren mee rond gereden. Hij was kanariegeel maar hier werd de kleur zachtblauw. Als er Sobats zijn die iets van mijn scooter ervaringen kunnen herinneren hoor ik dat graag.

pierrequanjel@gmail.com

Herinneringen aan Gerard Lucius.

door Ed van Tuijl

“Gedreven, op het fanatieke af, maar altijd oog voor het welzijn van zijn mensen.”

In de Merauke verhalen en dan met name de herinneringen van de jongens van het tweede peloton van de Delta compagnie wordt altijd met het nodige ontzag verteld over de pelotonscommandant sergeant eerste klas Geelhoed.

Maar dan hebben ze het bijna net zo vaak over zijn rechterhand sergeant eerste klas Gerard Lucius.

“Het was min of meer een twee-eenheid waar we mee te maken hadden”, aldus de mannen van het tweede peloton.

Pierre Quanjel, toentertijd dienstplichtig sergeant in Merauke, bleef min of meer zijn hele leven regelmatig contact houden met Lucius.

“Maar tijdens de achterliggende coronaperiode verwaterde dat contact”, vertelt hij. “Toen ik de draad weer op wilde pakken, werd mij duidelijk dat hij helaas in 2019 is overleden.”

“Gedreven, op het fanatieke af, maar altijd oog voor het welzijn van zijn mensen”, reageert een van die mensen, Kees van de Peppel. “Het is altijd schrikken als je hoort dat iemand, aan wie je bijzondere en dierbare herinneringen hebt, blijkt te zijn overleden.

Lucius was qua functie maar ook in de opvatting van zijn taak en de uitvoering ervan, bijna een tweede Geelhoed. Maar toch weer anders.

De in mijn herinnering dominante kenmerken waren: Gewetensvol, gedreven, op het fanatieke af maar met blijvend oog voor het welzijn van zijn mensen. Toch ook met gevoel voor humor. En vooral voor de duvel niet bang. Samen met Geelhoed vormde hij een leidend koppel waaraan ik nog heel vaak, terugdenk met bewondering, dankbaarheid en een gevoel van trots. Trots omdat wij allemaal gezamenlijk die klus destijds op een goede manier hebben uitgevoerd en hebben doorstaan. Dankjewel sergeant Lucius.”

Nico Kors vertelt dat hij Lucius een aantal jaren geleden voor het laatst heeft gezien.

“Ik zou hem willen omschrijven als een zeer correcte sergeant. Recht door zee maar eerlijk. En ja, een hele goede maat van Geelhoed.

Tijdens onze eerste actie naar kampong Baat op het eiland moesten wij met z'n drieën Lucius, Willie Kersjes en ik, een verkenning-patrouille uitvoeren. Daar zagen we de eerste ploppers. Nadat we dit aan Geelhoed hadden gemeld, bediende onze pelotonscommandant zich van een eerder buitgemaakt fluitje waarmee hij een aantal ploppers naar ons toe lokte. Dat verhaal is in de loop der jaren heel wat keren verteld.”

Pierre Quanjel maakte al voor zijn Nieuw-Guineaperiode kennis met Lucius.

"Ik heb hem als instructeur op de KSI in Den Bosch leren kennen. Dat was van april tot en met augustus 1961.

Nadat ik dienstplichtig sergeant werd, koos ik voor uitzending naar Nieuw-Guinea. Lucius verklaarde me voor gek.

"Nooit doen", zei hij. "Veel te veel muskieten."

Ik ging echter toch.

Zo ergens rond november, december ging ik na de dienst naar het mandiehok. Daar liep ik tot mijn grote verbazing Lucius tegen het lijf. Een wederzijds leuk weerzien. We zijn toen min of meer bevriend geworden en na mijn diensttijd hielden we regelmatig, zo'n een tot tweemaal per jaar, contact.

Ik organiseerde samen met John van Mackelberg diverse kleine reünies.

Daar was Lucius altijd van de partij. Hij heeft min of meer wat gefrustreerd de dienst verlaten.

Ik dacht als adjudant.

Zijn zoon is ook als beroepsmilitair in dienst geweest en heeft missies volbracht. Ondanks mijn zoektocht ben ik er nog niet in geslaagd om die zoon op te sporen. Ik zou graag nog eens met hem over zijn vader willen praten."

Op de foto het moment tijdens de naamgeving van een gebouw op de kazerne in Ermelo waarvoor een groot deel van de Deltacompagnie was uitgenodigd. Met v.l.n.r. Nico Kors, Vinju, Gerard Lucius, Pierre Quanjel en John van Makelberg.

Bladeren

Kort geleden werd het mij pas duidelijk dat balans tussen mensen alleen ontstaat als er sprake is van een opening naar elkaar toe. Met eerlijk en oprecht belangstelling hebben voor elkaar krijg je verbinding. Kom je in balans met jezelf en met de ander. Samen kunnen wij dan op zoek gaan naar het welzijn van alle mensen.

Op een mooie zonnige dag, midden september, kwam het glasvezel bedrijf Delta de kabel van straat tot voordeur aanleggen. Wij nodigden de vijf mannen uit voor een bakkie koffie met oranjekoek en raakten in gesprek over de maatschappelijke vraagstukken. Daar hoefde niemand lang over na te denken; één van hen zei meteen kernachtig; "De Balans is er niet meer". Kijk naar het energie probleem. Waar zijn de grootste problemen? Bij huurders van eenvoudige woningen die vaak slecht zijn onderhouden en nauwelijks enige isolatie hebben. De eigenaren vullen hun zakken met de huuropbrengsten en hebben vaak geen oog voor de leefomstandigheden van hun huurders. Er schijnt niemand te zijn die deze onfatsoenlijke mensen (uitbuiters) wil aanspreken. De meeste wooncorporaties hebben gelukkig een ambitieus ondernemingsplan bijvoorbeeld; "Al doende verder" van "Ons Doel" maar het kost hen veel inzet om de doelstellingen te halen.

De balans in de beloning van arbeid is de afgelopen jaren ook verslechterd. Kijk naar de onvoorstelbare beloning van top sporters en bestuurders, die indirect betaald worden door Jan met de pet, door ons. Veel van onze top sporters kiezen ervoor om in Monaco te gaan wonen met name omdat het financieel aantrekkelijk is, geen inkomsten- of vermogenbelasting. Het klimaat is voor de mens ook aantrekkelijk met de Middellandse zee onder hand bereik. Je moet wel een paar zakcentjes hebben om een kans te maken er te mogen wonen. Je wordt geacht €500.000,00 op je Monaco bank saldo te hebben staan, vandaar dat één op 3 inwoners van Monaco miljonair is. Wij blijven die top sporters toch wel als Nederlanders beschouwen en vergeten gemakshalve de belasting afdracht.

Het dagelijkse nieuws laat veel boosheid zien over de misstanden die mensen ervaren. Over allerlei misstanden die tekenen zijn van het uit balans zijn van politieke en kerkelijke spelregels. Hoe dat zo ontstaan is? Langzaam zijn groepen mensen van elkaar vervreemd geraakt. We leven bij elkaar langs en staan samen niet meer met de "poten in de klei". Het gemis aan loyaliteit in

onze maatschappij (in NNG konden we er niet zonder) wordt helaas groter. Maar het tij kan wel keren door meer met elkaar in de buurt, dorp of stad in gesprek te gaan. Laten we die uitdaging proberen op te pakken.

In Trouw stond een kernachtig stuk over de gevolgen van verruiming artikel 23 van de Grondwet; Vrijheid van onderwijs. Wij willen ons Nederlands ideaal van een open en vrije samenleving doorgeven aan onze kinderen, daarbij aanvaarden en beseffen dat we van elkaar verschillen maar toch allemaal mensen zijn. Het onderwijs heeft een bepalende rol in het omgaan met de verschillende mensen. Als het meezit ontmoeten kinderen van verschillende lagen van onze gemeenschap elkaar op school en worden ze zonder onderscheid van afkomst gelijk behandeld door de juffen en meesters. Ze spelen met elkaar, maken vriendjes en leren ongemerkt de verschillen in hun eigen milieus te overbruggen. Bij de verruiming van art. 23 worden kinderen in hun eigen "clan-bubbel" opgesloten. Arme kinderen, denk ik dan, je gaat je medemens missen.

Het is een uitdagende opdracht om als gelijkwaardige mensen, binnen onze kerk en maatschappij, in balans samen te leven.

G. van Berkum.

Opslag Elburg

Opslag Elburg biedt voor kortere of langere perioden opslagruimte aan. Bijvoorbeeld bij verhuizing of opslag van bedrijfsvoorraad. Zowel zakelijk als particulier dus, voor uiterst scherpe tarieven. Ook verhuren wij kantoor- en bedrijfsruimten.

OPSLAGRUIMTE NODIG?

Check: WWW.OPSLAGELBURG.NL

Of bel: 06-2000 71 75 / 06-5242 06 45

AW Beheer | 't Straatje 6 | 8081 RN ELBURG (voormalig VNK gebouw)

Vrede maken we samen

Het kunnen leven in vrede en vrijheid is geen vanzelfsprekendheid. Daar moeten we ook vandaag de dag aan blijven werken. Veteranen die tijdens en na de Tweede Wereldoorlog voor onze vrijheden hebben gestreden, verdienen daarom onze waardering. Zij spreken immers uit eigen ervaring over oorlog en conflict. Vandaar dat vfonds, het Nationaal Fonds voor Vrede, Vrijheid en Veteranenzorg de veteranenreünies mede mogelijk maakt.

Vfonds kan, mede dankzij inkomsten uit loterijen, jaarlijks ruim 200 initiatieven steunen die, vanuit de lessen getrokken uit het verleden, bijdragen aan onze sterke democratische rechtsstaat en vreedzame samenleving. Deze initiatieven zijn uiteenlopend: van veteranenreünies en films zoals de Slag om de Schelde, tot aan theatervoorstellingen en innovatieve onderwijsprojecten. Verschillende generaties worden zo gestimuleerd zich hier actief voor in te zetten. Wilt u ook bijdragen aan vrede & vrijheid? Kijk dan op vfonds.nl/steun-ons.

Commissie Sociale Zorg

Vereniging Nederlands Nieuw-Guinea Militairen 1945-1962

Sobats,

Op de bestuursvergadering van 4 oktober 2018 is door het bestuur de opzet en wijze van taakuitvoering van de sociale commissie besproken.

Met ingang van 1 januari 2019 is de **coördinator/contactpersoon voor de meldingen met een sociaal-maatschappelijk karakter** onze penningmeester:

Jaap van Hensbergen, bereikbaar op 06-53199548,
mail hensaradvies@jaapvanhensbergen.nl

Natuurlijk kunt u een beroep blijven doen op de bij u bekende contactpersonen

Algemeen	Ad Bouterse	0224-215621	ad.bouterse@hetnet.nl
Friesland & Groningen	Peter Beers	0517-413506	beers.p@hotmail.com
Drenthe & Overijssel	Gorrit van Berkum	0516-850186	gtvberkum@quicknet.nl
Zeeland	Adrie Poortvliet	0118-463259	adriepoortvliet@hetnet.nl
Noord-Brabant	Jan Wouters	073-6212997	ja.wouters@planet.nl

Rinus Leijs
Voorzitter VNNGM

Merapi Tour & Travel

Dé Indonesië reisspecialist

2023 Eclipsreis Biak

Op 20 april vindt hier een totale zonsverduistering plaats van ruim 3 uur, waarvan 1 minuut en 4 seconden een 100% verduistering. De basisreis neemt u mee naar Biak. Voor- of achteraf kunnen we de reis individueel op maat afstemmen op uw wensen. Neem vrijblijvend contact op via www.merapi.nl of 088-8111999

Alvast voorgenieten?

Bestel nu het Indonesië reis- en kookboek *Trek in Indonesië*

Prinses Irenestraat 58
6611 BK Overasselt
088-8111999
www.merapi.nl
Email: info@merapi.nl

www.trekinindonesie.nl